

 БАТЛАВ

 БАЙГАЛЬ ОРЧИН АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛЫН

 ЯАМНЫ ТӨРИЙН НАРИЙН БИЧГИЙН

 ДАРГЫН АЛБАН ГҮЙЦЭТГЭГЧ... С.ЦОЛГОТГЭРЭЛ

ДОРНОД АЙМАГТ 70 ГА ГАЗАРТ ТАТМЫН ОЙЖУУЛАЛТ, ТАРМАГ ОЙН НӨХӨН СЭРГЭЭЛТ, 35 ГА ГАЗАРТ ОЙН СИЙРЭГЖҮҮЛЭЛТ ХИЙЖ БАЙГАЛИЙН АЯСААР НӨХӨН СЭРГЭХ БОЛОМЖИЙГ БҮРДҮҮЛЭХ АЖЛЫН ДААЛГАВАР, ТЕХНИКИЙН ТОДОРХОЙЛОЛТ

№	Ажлын төрөл нэр	Тайлбар
1	Ажил гүйцэтгэх үндэслэл	<p>Уур амьсгалын ногоон сангийн санхүүжилтээр Байгаль орчин, аялал жуулчлалын яам, Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн яам, Нэгдсэн Үндэстний Байгууллагын Хөгжлийн хөтөлбөрийн газар хамтран “Монгол орны хөдөөгийн иргэдийн уур амьсгалын өөрчлөлтөд дасан зохицох чадамж болон эрсдэлийн менежментийг боловсронгуй болгох нь” төслийг 2021 оны 3 дугаар сараас эхлэн Дорнод, Сүхбаатар, Завхан, Ховд аймагт хэрэгжүүлж байна. Төсөл хэрэгжсэнээр шууд байдлаар 130,000 орчим, шууд бус байдлаар 800,000 гаруй малчин иргэд төслийн үр шим хүртэхээс гадна тэдгээрийн 50 хувь нь эмэгтэйчүүд байна. Төслийн зорилго нь байгалийн нөөцөөс хамааралтай, уур амьсгалын өөрчлөлтөд өртөмтгий малчдын дасан зохицох, эрсдэлийг даван туулах чадамжийг сайжруулан бэхжүүлэх юм. Тус зорилгод хүрэхийн тулд хоорондоо уялдаатай дараах бүрэлдэхүүн хэсгүүдийн хүрээнд үйл ажиллагааг хэрэгжүүлэн үр дүнд хүрэх болно. Үүнд:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Бүрэлдэхүүн хэсэг 1: Үндэсний болон бүс нутгийн түвшинд газар, усны нөөцийн төлөвлөлтийг уур амьсгалын мэдээлэлд тулгуурлан төлөвлөж, ашигладаг болох; • Бүрэлдэхүүн хэсэг 2: Байгалийн нөөцийн менежментэд малчдын байгууллагын оролцоог нэмэгдүүлж, уур амьсгалын өөрчлөлтөд зохицсон ус, хөрсний менежментийн арга ажиллагааг өргөн хүрээнд нэвтрүүлэх; • Бүрэлдэхүүн хэсэг 3: Уур амьсгалын өөрчлөлтөд тэсвэртэй, гарал үүсэл нь тогтвортой малын гаралтай түүхий эд, бүтээгдэхүүнийг зах зээлд нийлүүлэх малчдын чадавхыг нэмэгдүүлэх зэрэг болно. <p>Хүний, малын нөлөөлөл, хортон шавж, түймэр, уур амьсгалын өөрчлөлт зэргээс үүдэн Монгол орны татмын ойн нөөц эрс хомстож, зарим газар бүрэн устаж, гол мөрний орчмын хөрсний чийг алдагдан экосистем ихээр доройтож байгаа учраас татмын ойжуулалт хийн нөхөн сэргээх зайлшгүй шаардлага үүсээд байна. Иймд, “Монгол орны хөдөөгийн иргэдийн уур амьсгалын өөрчлөлтөд дасан зохицох чадамж болон эрсдэлийн менежментийг боловсронгуй болгох нь” төсөл зорилтот 4 аймгийн хэмжээнд 2500 га талбайд татмын ойжуулалт хийх юм. Үүнээс 2023 онд Дорнод аймгийн Баяндун, Баян-Уул, Булган, Дашбалбар, Хөлөнбуйр сумдад нийт 70 га газарт татмын ойжуулалтын ажил, 35 га талбайд ойн байгалийн сэргэн ургалтад туслах буюу татмын ойн цэвэрлэгээний ажлыг гүйцэтгэхээр төлөвлөөд байна.</p> <p>Дорнод аймгийн Хэрлэн, Улз голын хэмжээнд татмын ойжуулалт хийхээр сонгогдсон байршлуудад 120 гаруй жилийн настай хатаж хөгширсөн, ургах чадвар муудсан бургасан шугуй зонхилох бөгөөд голын эрэг орчим хөрсний нурулт ихээр үүссэн байна.</p>
2	Ажлын хамрах хүрээ	<p>Татмын ойжуулалтын ажлыг Дорнод аймгийн дараах байршлуудад гүйцэтгэнэ. Үүнд:</p> <p>Багц-1:</p> <p>Хөлөнбуйр сум, Хэрлэн голын дагуу 10 га газрыг 2,5 га-аар 4 хэсэгт хуваан татмын ойжуулалтыг хийх бөгөөд талбай тус бүрийг 700 метр буюу нийт 2800</p>

метр урт хашаагаар хашаална (сумын төвөөс зүүн тийш шулуун хэмжсэн зай 25 км).

Талбайн дугаар	Солбицол	Талбайн хэмжээ /га/	Хашааны Урт /метр/
1	113°14'54.171"E, 48°0'26.899"N	2.5	700
2	113°15'3.381"E, 48°0'31.93"N	2.5	700
3	113°15'20.962"E, 48°0'33.943"N	2.5	700
4	113°15'31.603"E, 48°0'34.282"N	2.5	700
Нийт		10	2800

Татмын ойн нөхөн сэргээлт цэвэрлэгээ арчилгааг 5 га газарт хийнэ хийнэ

Хөлөнбуйр	1-р баг, Баян-Өлзийт	48° 0' 8.318" N	113° 13' 43.040" E
-----------	----------------------	-----------------	--------------------

Булган сум, Хэрлэн голын дагуу 10 га газрыг 2,5 га-аар 4 хэсэгт хуваан татмын ойжуулалтыг хийх бөгөөд талбай тус бүрийг 700 метр буюу нийт 2800 метр урт хашаагаар хашаална.

Талбайн дугаар	Солбицол	Талбайн хэмжээ /га/	Хашааны Урт /метр/
1	113°50'19.831"E, 48°0'31.275"N	2.5	700
2	113°50'34.367"E, 48°0'26.185"N	2.5	700
3	113°50'43.6"E, 48°0'26.847"N	2.5	700
4	113°50'51.385"E, 48°0'21.649"N	2.5	700
Нийт		10	2800

Татмын ойн нөхөн сэргээлт цэвэрлэгээ арчилгааг 5 га газарт хийнэ хийнэ

Булган	4-р баг, Чулуут	48° 00' 48.680"N	113° 50' 0.506"E
--------	-----------------	------------------	------------------

Дээрх татмын ойжуулалт хийх 20 га талбайд 5,600 метр хамгаалалтын хашааг барьж, бургас тарих, навчит мод тарих, 10 га талбайд татмын ойн нөхөн сэргээлт цэвэрлэгээ арчилгааны ажлыг гүйцэтгэнэ.

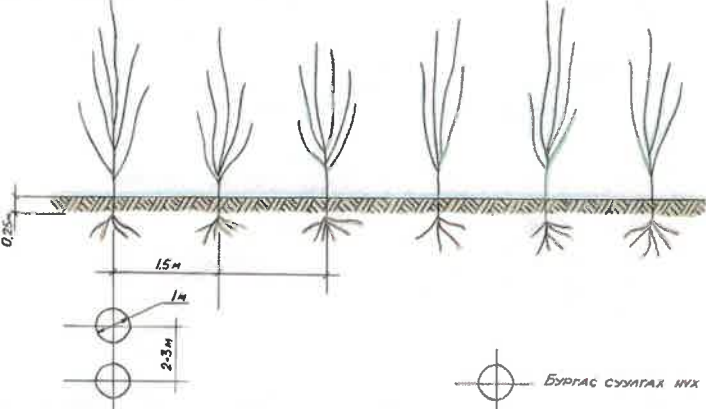
Багц-2:

Баяндун сум, Улз голын дагуу 20 га газрыг 2,5 га-аар 8 хэсэгт хуваан татмын ойжуулалтыг хийх бөгөөд талбай тус бүрийг 700 метр буюу нийт 5,600 метр урт хашаагаар хашаална (сумын төвөөс зүүн хойш шулуун хэмжсэн зай 18 км).

Талбайн дугаар	Солбицол	Талбайн хэмжээ /га/	Хашааны Урт /метр/
1	113°27'1.268"E, 49°23'30.396"N	2.5	700
2	113°27'3.638"E, 49°23'38.044"N	2.5	700
3	113°27'19.911"E, 49°23'39.553"N	2.5	700
4	113°27'32.853"E, 49°23'34.084"N	2.5	700
5	113°27'49.883"E, 49°23'30.847"N	2.5	700

		6	113°28'0.114"E, 49°23'33.689"N	2.5	700
		7	113°28'30.765"E, 49°23'35.723"N	2.5	700
		8	113°28'44.351"E, 49°23'31.815"N	2.5	700
		Нийт		20	5600
		Ойн нөхөн сэргээлт цэвэрлэгээ арчилгааны ажлыг 5 га газарт хийж гүйцэтгэнэ.			
	Баяндун	2-р баг, Хайрхан	49° 23' 21.500" N	113° 30' 11.000" E	
		<p>Баян-Уул сум, Улз голын дагуу 20 га 2,5 га-аар 8 хэсэгт хуваан татмын ойжуулалтыг хийх бөгөөд талбай тус бүрийг 700 метр буюу нийт 5,600 метр урт хашаагаар хашаална (сумын төвөөс зүүн тийш шулуун хэмжсэн зай 8 км).</p>			
	Талбайн дугаар	Солбицол		Талбайн хэмжээ /га/	Хашааны Урт /метр/
	1	112°43'10.928"E 49°8'11.406"N		2.5	700
	2	112°43'0.47"E 49°8'18.673"N		2.5	700
	3	112°43'13.713"E 49°8'20.19"N		2.5	700
	4	112°43'9.607"E 49°8'26.078"N		2.5	700
	5	112°43'27.137"E 49°8'23.16"N		2.5	700
	6	112°43'20.115"E 49°8'31.576"N		2.5	700
	7	112°43'39.947"E 49°8'23.482"N		2.5	700
	8	112°43'34.445"E 49°8'30.505"N		2.5	700
	Нийт			20	5600
		Татмын ойн нөхөн сэргээлт цэвэрлэгээ арчилгааг 10 га газарт хийнэ хийнэ			
	Баян-Уул	5-р баг, Улз	49° 9' 27.521" N	112° 46' 25.301" E	
		<p>Дашбалбар сум, Улз голын дагуу 10 га газарт татмын ойжуулалт хийж, татмын ойжуулалтын талбайг 300 м хашаагаар хашаална (сумын төвөөс баруун тийш шулуун хэмжсэн зай 25 км).</p>			
	Талбайн дугаар	Солбицол		Талбайн хэмжээ /га/	Хашааны Урт /метр/
	1	113°27'1.268"E, 49°23'30.396"N		10	300
	Нийт			10	300
		Татмын ойн нөхөн сэргээлт цэвэрлэгээ арчилгааг 10 га газарт хийнэ хийнэ			
	Дашбалбар	1-р баг, Сэвсүүл-Жараахай	49° 24' 37.200" N	113° 51' 3.800" E	
		<p>Дээрх татмын ойжуулалт хийх 50 га талбайд 11,500 метр урттай хамгаалалтын хашааг барьж, бургас, хайлаас модыг тарих, татмын ойн ойн нөхөн сэргээлт цэвэрлэгээ арчилгааны ажлыг 25 га талбайд хийж гүйцэтгэнэ.</p>			
3	Ажил гүйцэтгэх хугацаа	Гэрээнд заасан хугацаанд			

4	Захиалагч байгууллага	Байгаль орчин, аялал жуулчлалын яам, Дорнод аймгийн Засаг даргын тамгын газар
5	Төсөвт өртөг, тоо хэмжээ	<p>Багц-1: 20 га талбайд хамгаалалтын хашааг барьж, татмын ойжуулалт хийж 10 га талбайд татмын ойн нөхөн сэргээлт цэвэрлэгээ арчилгааны ажлыг гүйцэтгэнэ. Нийт төлбөр 285,001,420 (<i>Хоёр зуун наян таван сая нэг мянга дөрвөн зуун хорин</i>) төгрөг</p> <p>Багц-2: 50 га талбайд хамгаалалтын хашааг барьж, татмын ойжуулалт хийж 25 га талбайд татмын ойн нөхөн сэргээлт цэвэрлэгээ арчилгааны ажлыг гүйцэтгэнэ. Нийт төлбөр 633,748,580 (<i>Зургаан зуун гучин гурван мянга долоон зуун дөчин найман мянга таван зуун наян</i>) төгрөг</p> <p>Нийт төсөвт өртөг: 918,750,000 (Есөн зуун арван найман сая долоон зуун тавин мянган) төгрөг</p>
6	Ажил гүйцэтгэхэд тавигдах ерөнхий шаардлага	<p>Ажлыг гүйцэтгэх явцад бүх ажлыг холбогдох хүчин төгөлдөр хууль, тогтоомж, ойжуулалтын ажилтай холбоотой норм, стандарт, хөдөлмөр хамгаалал, аюулгүй ажиллагааны дүрэм журам болон төслийн БОНМХХ-нд заасан арга хэмжээг хэрэгжүүлж, хийгдэх ажлын тоо хэмжээний дагуу, захиалагч талтай нягт хамтран, чанарын шаардлагыг хангаж ажиллана.</p> <p>Ойжуулалтын ажлын гүйцэтгэгч нь шалгарсан тохиолдолд тухайн ойжуулалт хийж байгаа байршилтай ойролцоох малчдын байгууллагатай гэрээ байгуулж ойжуулалтын ажил хамтран гүйцэтгэх, мөн гэрээнд ойжуулсан талбайн 3 жилийн арчилгаа, хамгааллыг малчдын байгууллагаар гүйцэтгүүлэх асуудлыг тусгасан байна.</p>
7	Техникийн чадавх болон туршлагын шалгуур үзүүлэлт, шаардлага	<ul style="list-style-type: none"> • Тарьц суулгацын нөөц хангалттай байх (худалдан авах бол нийлүүлэгчтэй байгуулсан гэрээ), • Мод үржүүлэг, ойжуулалт, ойн нөхөн сэргээлтийн тусгай зөвшөөрөлтэй ойн мэргэжлийн байгууллага байна • Ойжуулалтын ажлыг гүйцэтгэх ажилчдын 50-аас доошгүй хувь нь ойролцоо нутгийн малчдын байгууллагын гишүүдээс бүрдсэн байх.
8	Гүйцэтгэх ажлын үе шат	Татмын ойжуулалтын ажил нь бэлтгэл, ойжуулалт хийх, хамгаалах хүлээлгэн өгөх, зөрчил, гологдол арилгах, тайлан боловсруулах, тайланг хэлэлцүүлэн хүлээлгэн өгөх гэсэн үе шатуудтай байна.
9	Бэлтгэл үе шат	<ul style="list-style-type: none"> • Татмын ойжуулалтын ажил гүйцэтгэх улирлын болон түр ажилчдыг дадлагажуулах, • Ойжуулалтын ажилд хэрэглэгдэх техник, тоног төхөөрөмжүүдийн техник үйлчилгээг бүрэн хийн ажилд гарахад бэлэн болгох, • Ойжуулалтын ажлын технологийн карт, дараалал боловсруулан ажилчдад танилцуулж дагаж мөрдөх (технологийн дарааллыг хавсаргав), • Ойжуулалтын ажлын сонгогдсон талбайн эргэлтийн цэгийг тэмдэгжүүлэх (Төслийн Гомдол барагдуулах механизмын хүрээнд гомдол, санал хүлээн авах хайрцгийг байршуулах), • Татмын ойжуулалтын ажил гүйцэтгэх улирлын болон түр ажилчдад ажил гүйцэтгэх технологи болон хөдөлмөр хамгаалал, аюулгүй ажиллагааны талаар зааварчилгаа бэлтгэх өгөх, • Татмын ойжуулалтын ажил гүйцэтгэх улирлын болон түр ажилчдад ойн түймрээс урьдчилан сэргийлэх талаар анхааруулга өгөх, • Ойр орчмын иргэдэд мал бэлчээхийг хориглох, ойжуулалтын талбайн дундуур гаргасан мал услах орц, гарцын талаар танилцуулга хийх, уулзалт зохион байгуулах, ойжуулалт хийх төлөвлөгөөнд оруулах , • Тусгаарласан талбай тутамд нэг усжуулалт хийх тоног төхөөрөмж (1-5тн багтаамжтай усны нөөц савтай, ус шахагч, d40 крант гэх мэт) байна. • Тусгаарласан талбай тус бүрийн хашаа 1.5 метрээс доошгүй өндөртэй

	Хашаа барих	<ul style="list-style-type: none"> • Хашаа барих Хашаанд тавигдах шаардлага • Хашааны шонгийн өндөр: 2.0м, шонгийн далавчны зузаан 1,8-2мм, Шонгийн далавчны нүхтэй талын урт 3 см, Шонгийн далавчны нүхгүй талын урт 1,8-2см, Хашаа нь салхины хурд, цаг агаарын ачааллыг даахуйц бат бөх тогтвортой байна • Тулгуур шонгийн хананы зузаан 2.5-3мм, 20-30м тутамд нэг тулгуур шон хийнэ. Торны дээгүүр шон хооронд нэг эгнээ 3мм цайрдсан төмөр утсаар бэхэлгээ хийж, цайрдсан төмөр чангалагчаар бэхэлнэ. Шон хоорондын торны гадна талд 3мм диаметртэй төмөр утсаар Х бэхэлгээ хийнэ. • Машин орох хаалганууд сайн чанарын нугастай, цүүтэй, зүүдэн цоожтой байх ба дотор талдаа бат бэх замган түгжээтэй байна. • Машин орох хаалганы Шонгийн газарт суух гүн 70 см-ээс багагүй байж БМ150 маркийн бетоноор цутгаж шонг бэхэлж өгнө. Хаалга нь 5мм-н цайрдсан төмөр торон материалаар хийгдсэн байна. Машины хаалга 2 шон дээрээсээ чангалагч татуургатай байна. • Явган хүний хаалганд сайн чанарын нугас, түгжээ суурилуулна. • Ажил гүйцэтгэх талбайн үүдний хэсэгт 0.5x1 метр хэмжээтэй ажлын гүйцэтгэгч, захиалагч, талбайн хэмжээ, тарьсан модны тоо, схем талбайд мал бэлчээхийг хориглосон анхааруулга зэрэг мэдээлэл агуулсан самбар байрлуулах • Талбайн 4 буланд гадагш нь 3мм-ээс багагүй диаметртэй төмөр утсаар гадагш татлага хийж булангийн шонг газарт гадаслаж бэхэлнэ. • Татмын ойн хашаажуулалтын ажлын зураг төсвийг баримталж ажиллана (хавсаргав).
	Усалгааны систем	<ul style="list-style-type: none"> • Усалгааны систем Зөөврийн хуванцар хийцтэй, 1 тонн багтаамжтай 5 ширхэг эсвэл 5 тонны ёмкост ус нөөцлөх сав байрлуулах • Ус нөөцлөх савнаас хаалт угсарч, ус шахах зориулалттай бензин мотопомп байрлуулах /мотопомп нь усалгааны системээр ус шахахад хангалттай хүчин чадалтай байх/ • Татмын ойжуулалт хийх талбайд хүрэлцэхүйц хүчин чадал багтаамжтай байна.
10	Татмын ойжуулалт, ойн нөхөн сэргээлт, ойн сийрэгжүүлэлт хийж байгалийн аясаар нөхөн сэргэх боломжийг бүрдүүлэх	<ul style="list-style-type: none"> • "Навчит төрлийн модны суулгац. Техникийн шаардлага" MNS6141:2020 стандартыг хангасан суулгацыг татмын ойжуулалтын ажилд хэрэглэх, • Татмын ойжуулалтын талбайг хашиж хамгаална. Ингэхдээ уулын налуу болон жалгын ховилоор хашаан доогуур мэрэгч амьтан болон мал орохоос хамгаална. (Хамгаалалтын хашааны батлагдсан жишиг зургийг хавсаргав - хэмжээ: 250м * 100м), • "Суулгацын нүхийг бэлтгэх, суулгах арга. Ерөнхий шаардлага" MNS6258-1:2011 стандартын дагуу суулгацын нүхийг бэлтгэх, • Татмын ойжуулалтын ажлыг 10-р сарын 01-наас 11-р сарын 01 хүртэл хийх бөгөөд шаардлагатай тохиолдолд нөхөн тарилтыг 5-р сарын 01-наас 6-р сарын 01-ны өдрийн дотор тус тус хийх, • Тарьсан суулгацыг арчлах, гаднын хүчин зүйлээс хамгаалах, тогтмол усалгааны ажил гүйцэтгэх, • Эгнээ хоорондын зай 4 метр, мод хоорондын зай 3 метр байхаар тооцон 1 га талбайд 800 ширхгээс доошгүй стандартын шаардлага хангасан чанартай суулгацаар тарилт хийх.

- Бургасны плантацийн талбайд суулгац суулгахаас 3-4 хоногийн өмнө ухсан нүхийг нэг удаа усална. Суулгацыг суулгасны дараа 35-40 см гүнд нэвчиж усална.
- Ургамал ургалтын хугацаанд намар тарьсан тохиолдолд цэнэг усалгааг 1-2 удаа хийж орхиод өвөлжүүлнэ. 4-р сарын 15-с эхлээд цэнэг усалгааг хийнэ. 5 ба 6-р сард 10-14 хоногийн зайтай, 7 ба 8 сард 14-16 хоногийн зайтай 2 удаа усална. 9-р сард нэг удаа усална. Усалгааны норм нь нэг га-д 500-700 м3 ус орохоор тооцно.
- Усалгааны норм, услах хугацаа нь тухайн жилийн хур тунадасны хэмжээнээс хамаарч өөрчлөгдөхийг анхаарах хэрэгтэй.
- Ургамал ургалтын нийт хугацаанд 10-13 удаа усалгааг хийнэ. Харин хаврын салхи ихтэй үед салгааны завсар өнгөн хэсгийн хөрс хаталтаас сэргийлж усалгааг нэмэлт болгож хийх.
- Мэдээллийн самбар байрлуулах (нийт өндөр нь 3 метрээс багагүй төмөр хийцтэй байх бөгөөд самбарын хэмжээ 1x1 метрээс багагүй (самбарт ойжуулалт хийсэн талбайн зураг, захиалагч болон гүйцэтгэгчийн тухай мэдээлэл, талбайн хэмжээ, тарьсан модны төрөл, тоо ширхэг зэрэг мэдээллүүд багтана), самбарын хөлийг бетон зуурмагаар бэхэлсэн байна.

Ойн нөхөн сэргээлт, ойн сийрэгжүүлэлт хийж байгалийн аясаар нөхөн сэргэх боломжийг бүрдүүлэх ажлыг дараах үе шатаар гүйцэтгэнэ. Үүнд:

Бэлтгэл ажил:

- Ойн цэвэрлэгээний аль хувилбарыг сонгохоо төлөвлөнө Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайдын 2020 оны 12 дугаар сарын 15-ны
- едрийн А/684 дүгээр тушаал “ОЙД АРЧИЛГАА, ЦЭВЭРЛЭГЭЭ ХИЙХ ЖУРАМ”-ыг баримтална.
- Талбай тусгаарлуулна (ойн анги, эсвэл байгаль хамгаалагчаар).
- Гэрээ байгуулах.
- Хөдөлмөрийн багаж хэрэгслийг бэлтгэх.
- Шан, талбар гаргах, чиг тэмдэг тавих.
- Мод ачих, хураах талбай, замыг 4-5 м өргөнтэй төлөвлөнө.

Үндсэн ажил:

- Цэвэрлэгээнд хамрагдах ,огтлогдох моддыг үндэсний хүзүүгээр будаж тэмдэглэх (дараа нь бүртгэл тооллого хийхдээ энэ тэмдгээр баталгаажуулдаг)
- Цэвэрлэгээ хийх модонд ангилан ялгалт хийх.
- Цэвэрлэгээний ажил хийгдэх шаардлагатай хэсэг талбай дахь унасан мод, үзүүр, ёзоор, хатсан мөчир, гишүүг түүнэ.
- Хатсан, өвчин хортонд нэрвэгдсэн босоо моддыг огтолно.
- Огтолсон мод, мөчрийг цагаалах, овоолго үүсгэх.
- Доод агуулах буюу талбайгаас зөөж ил тээвэрлэхэд тохиромжтой газарт хүргэх хураах

- Цэвэрлэгээ хийсэн талбайг эргэлтийн цэгүүд дээр тэмдэгжүүлэх (талбай тусгаарлалтаар байршлуудыг тогтоож авах)

Мод бэлтгэсний дараах цэвэрлэгээний ажил:

- Мод огтолсон талбайн үлдэгдлийг цэвэрлэх, мод ачих хураах талбай, цагаалгын зам зэргийг дараа ашиглах боломжтой болгож цэвэрлэх
- Цэвэрлэгээгээр гарсан мод, мөчрийг цагаалах, овоолго үүсгэх, талбайгаас зайлуулах

Тайлан, талбайг хүлээлгэж өгөх:

- Ажлын хэсэгт ойн цэвэрлэсэн талбайг хүлээлгэн өгөхдөө талбайн солбицол, талбайн хэмжээ, газрын онцлог шинж, цэвэрлэгээний талбайн ерөнхий зураглал, гүйцэтгэсэн ажлыг үе шат бүрээр, технологийн карт хөтөлж, тавьсан хяналт зэрэг мэдээллийг багтаан гэрэл зургийн хамт хавсаргасан тайлан,
- Цэвэрлэгээ хийсэн талбайг хүлээлгэж өгөхдөө “Цэвэрлэгээний талбайн технологийн карт”-ын хамт хүлээлцэх актыг 3 хувь үйлдэнэ
- Захиалагч байгууллагаас явцын техникийн хяналт хийлгэх, шаардлагатай бол технологийн зааварчилгаа өгч ажиллана

	Ойн цэвэрлэгээний ажилд тавигдах техникийн шаардлага	<ul style="list-style-type: none"> • Анхааруулах самбар байрлуулна. • Хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагааны хувцас хэрэгсэл бүрэн хангагдсан, аюулгүй ажиллагааны зааварчилгаа тогтмол өгч ажиллуулах • Бензин хөдөлгүүрт хөрөө” болон гар хөрөө, сүх, мөчрийн хайч зэргийг ашиглана. • БОАЖС-ын 2016 оны А/№” дугаар тушаалын 6 дугаар хавсралтаар баталсан “Мод бэлтгэлийн технологийн карт”-ыг ойн цэвэрлэгээний огтлолтын үед хэрэглэнэ. 															
11	Талбайг хүлээлгэн өгөх	<ul style="list-style-type: none"> • Татмын ойжуулалтын талбайг аймгийн Засаг даргын захирамжаар байгуулагдсан ажлын хэсэгт, мөн тухайн аймаг, сумдад акт үйлдэн хүлээлгэн өгөх ажлыг зохион байгуулна. Актыг 5 хувь үйлдэн нэг хувийг Ойн газарт, төслийн төв нэгжид тус тус хүргүүлнэ. • Тарьц суулгацын амьдралын хувийг тогтоохдоо Байгаль орчин, ногоон хөгжлийн сайд, Сангийн сайдын хамтарсан 2013 оны 03-р сарын 29-ний өдрийн А-96/71 дугаар тушаалын 1 дүгээр хавсралт “Ойжуулалт, ойн аж ахуйн арга хэмжээний ажлыг төлөвлөх, зохион байгуулах, санхүүжүүлэх, таримал ойг үнэлэх, улсын ойн санд худалдан авах, өмчлүүлэх” журмын дагуу жишиг байгуулан тооллого явуулна. <table border="1" data-bbox="587 734 1465 958"> <thead> <tr> <th>Татмын ойжуулалтын талбай /га/</th> <th>Жишиг талбайн нийлбэрийн ойжуулсан талбайд эзлэх хувь</th> <th>Нэгж жишиг талбайн хэмжээ /м2/</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1 – 5</td> <td>5</td> <td>200</td> </tr> <tr> <td>6 -10</td> <td>4</td> <td>400</td> </tr> <tr> <td>11-20</td> <td>3</td> <td>400</td> </tr> <tr> <td>21-ээс дээш</td> <td>2</td> <td>400</td> </tr> </tbody> </table> <ul style="list-style-type: none"> • Татмын ойжуулалтын ажлыг хүлээн авахдаа гэрээний ерөнхий ба тусгай нөхцөлийн дагуу зөрчил гологдлыг арилгасны дараа “Ойжуулалт, ойн аж ахуйн арга хэмжээний ажлыг төлөвлөх, зохион байгуулах, санхүүжүүлэх, таримал ойг үнэлэх, улсын ойн санд худалдан авах, өмчлүүлэх” журмаар батлагдсан актын дагуу хүлээн авна. Актын маягыг хавсаргав. /Маягт№ГМ-4 / 	Татмын ойжуулалтын талбай /га/	Жишиг талбайн нийлбэрийн ойжуулсан талбайд эзлэх хувь	Нэгж жишиг талбайн хэмжээ /м2/	1 – 5	5	200	6 -10	4	400	11-20	3	400	21-ээс дээш	2	400
Татмын ойжуулалтын талбай /га/	Жишиг талбайн нийлбэрийн ойжуулсан талбайд эзлэх хувь	Нэгж жишиг талбайн хэмжээ /м2/															
1 – 5	5	200															
6 -10	4	400															
11-20	3	400															
21-ээс дээш	2	400															
12	Зөрчил, гологдол арилгах	<ul style="list-style-type: none"> • Тарьсан тарьц, суулгац 50-74,9 хувийн амьдралттай ургасан бол гүйцэтгэгч өөрийн зардлаар 90 хувь хүртэл нөхөн тарилт хийж, актаар хүлээлгэн өгснөөр үлдэгдэл санхүүжилтийг тухайн жилд багтаан олгоно. • Тарьсан тарьц, суулгац нь 25-49,9 хувийн амьдралттай ургасан бол гүйцэтгэгчид урьдчилгаагаар олгосон нормативд зардалд хүрэхүйц шаардлагатай нөхөн тарилтыг гүйцэтгэгчийн хөрөнгөөр хийлгэж дараа жилийн намар хүлээж авна. • Тарьсан тарьц, суулгац нь 24,9 хүртэл хувийн амьдралттай тоологдсон тохиолдолд уг ажлыг хангалтгүй гүйцэтгэсэн гэж үзэж гүйцэтгэгчээр ойжуулалтын ажлын урьдчилгааг эргүүлэн төлүүлнэ. • Захиалагчийн хяналт болон ажил хүлээлцэхэд гарах зардлыг жишиг зураг төсвийн талбай бүрийн зохих дүнгээр тооцох бөгөөд гүйцэтгэгч тал бүрэн хариуцна. 															
13	Тайлан боловсруулах	<ul style="list-style-type: none"> • Ойжуулалтын ажил гүйцэтгэсэн тайланг захиалагчид 2 хувь ирүүлнэ. Тайлан дор дурдсан бүрдэл хэсгүүдээс бүрдэнэ. Үүнд: <ul style="list-style-type: none"> а/ “Татмын ойжуулалтын ажил гүйцэтгэсэн тайлан” б/ 1:50000-ны масштабтай Татмын ойжуулалтын ажил явуулсан талбайн зураг в/ “Ойжуулалт, ойн аж ахуйн арга хэмжээний ажлыг төлөвлөх, зохион байгуулах, санхүүжүүлэх, таримал ойг үнэлэх, улсын ойн санд худалдан авах, өмчлүүлэх” журмын дагуу аймгийн Засаг даргын захирамжаар байгуулагдсан ажлын хэсэг байгуулсан шийдвэрийн хуулбар, ажлын хэсэгт гүйцэтгэсэн ажлыг хүлээлгэн өгсөн актын хамт. • А. “Татмын ойжуулалтын ажил гүйцэтгэсэн тайлан”-д Татмын ойжуулалт хийсэн ажлын үе шат тус бүрээр хийсэн ажлын гүйцэтгэл, ажлын технологийн дараалал, тарилтын схем, тарьц, суулгацын стандартын шаардлага хангасан байдал, ажил гүйцэтгэсэн хугацаа, ажиллах хүчин, ажлын өдөр тутмын гүйцэтгэл, тавьсан хяналт, болон төслийн Байгаль орчин, нийгмийн менежментийн хамрах хүрээнд (БОНМХХ) заасан арга хэмжээг хэрхэн хэрэгжүүлсэн зэрэг мэдээллийг багтаана. Дээж талбайн 															

		<p>тооллого болон бусад судалгааны ажлын үед авсан гэрэл зураг, ойн төлөв байдлын зураг, ойжуулалтын ерөнхий байдлын зураг, эхлэл төгсгөлийн зургийг харьцуулсан байдлаар фото хэлбэрээр тайланд хавсаргана.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Б. “Татмын ойжуулалтын ажил явуулсан талбайн зураг”-т, Талбайн хилийн солбицол, дугаар, талбайн хэмжээ, газрын төрлийн ангилал, тэмдэглэгээ, модны төрөл, насны бүлэг, газар ус, уул, өндөрлөг тоотын нэр, газар зүйн байрлалын солбицлын торлол, зургийн масштаб, проекц, таних тэмдэг эдгээрийг ой зохион байгуулалтын технологийн зааварт заасан стандартын дагуу гүйцэтгэж оруулна. • В. “Ойжуулалт, ойн аж ахуйн арга хэмжээний ажлыг төлөвлөх, зохион байгуулах, санхүүжүүлэх, таримал ойг үнэлэх, улсын ойн санд худалдан авах, өмчлүүлэх” журмын дагуу аймгийн Засаг даргын захирамжаар байгуулагдсан ажил хүлээн авах ажлын хэсэг байгуулсан шийдвэрийн хуулбар, ажлын хэсэгт гүйцэтгэсэн ажлыг хүлээлгэн өгсөн актын хамт тайланд хавсаргана. Тайланг Засгийн газрын хэрэгжүүлэгч агентлаг Ойн газар болон бусад холбогдох мэргэжлийн байгууллагын төлөөллүүдэд танилцуулан, хэлэлцүүлж хүлээлгэн өгнө. Хэрэв тайланд зөрчил гологдол илэрсэн бол түнийг арилгах үүргийг гүйцэтгэгч хүлээнэ. Зөрчил гологдлыг арилгасны дараа тайланг дахин хянаж хүлээн авна. • Зураг боловсруулалтын ажлыг Засгийн газрын 2009 оны 1-р сарын 28-ны өдрийн 25-р тогтоолын дагуу олон улсын WGS-84 солбицлын систем, өндрийн сүлжээний Балтын тэнгисийн тогтолцоог, том дунд масштабын байр зүйн зураглалд дэлхийн хөндлөн меркаторын UTM (Universal Transvers Mercator) тусгагийг хэрэглэнэ. Татмын ойжуулалтын ажлын тайлан болон зургийн ship. Файлуудыг цахим хэлбэрээр 1 хувь ирүүлнэ. Ойжуулсан талбайн кадастрын зураглалыг эрх бүхий мэргэжлийн байгууллагаар хийлгүүлж, газрын кадастрын нэгдсэн мэдээллийн санд тусгуулна.
14	Тайланг хэлэлцүүлэх хүлээлгэн өгөх	Ойжуулалтын ажлын тайланг Засгийн газрын хэрэгжүүлэгч агентлаг Ойн газар болон бусад холбогдох мэргэжлийн байгууллагын төлөөллүүдэд танилцуулан, хэлэлцүүлж 3 хувь үйлдэн Ойн газар, аймгийн БОАЖГазар, болон төслийн төв нэгжид хүлээлгэн өгнө.
15	Бусад тавигдах шаардлага	<ul style="list-style-type: none"> • Галын аюулгүй байдлыг анхаарч норм дүрмийн шаардлагын дагуу ажлыг гүйцэтгэнэ; • Ажлыг гүйцэтгэхэд шаардлагатай нийт ажилчдын 50 ба түүнээс дээш хувийг тухайн сум орон нутгийн иргэд, малчдын байгууллага, бүлэг нөхөрлөлүүдтэй гэрээ байгуулж гүйцэтгүүлнэ. • Ойжуулалтын ажлын дараагаар таримал ургамлыг 3 жилийн туршид арчлах, гаднын хүчин зүйлээс хамгаалах арга хэмжээг тухайн орон нутгийн малчдын байгууллагуудтай гэрээ байгуулан гүйцэтгүүлнэ; • Ажлаас гарсан хог хаягдлыг цэвэрлэж зөөж хаясны дараа захиалагчид хүлээлгэн өгнө. • Ажлыг гүйцэтгэх явцдаа ажлын үе шат бүрд захиалагчид фото зургаар баталгаажуулан захиалагчид хүлээлгэн өгч үе шатны ажлыг эхэлнэ.

ТАНИЛЦСАН:

Уур амьсгалын өөрчлөлтийн газрын дарга, Төслийн захирал:

Ш.Цэрэндулам

ХЯНАСАН:

Төслийн үндэсний зохицуулагч:

Ю.Баяржаргал

БОЛОВСРУУЛСАН:

Төслийн газар, усны менежментийн асуудал хариуцсан техникийн мэргэжилтэн:

Б.Гүнсмаа